

Nieuwsbrief

Nr. 9, november 2023

Actueel: woonbeleid

De rekenkamercommissie doet een quick scan onderzoek naar het woonbeleid, gericht op praktische handvatten of aandachtspunten die de raden kunnen ondersteunen bij het beoordelen van de nieuwe (concept-)woonvisies. Nog niet bij alle eilanden is het onderzoek afgerond, maar een aantal algemene bevindingen kan wel al worden gemeld.

- **Een woonvisie is meer dan alleen een bouwopgave.** Het is een beleidskader dat ook iets zegt over specifieke doelgroepen en knelpunten, en veel raakvlakken heeft met ander beleid, zoals duurzaamheid, zorg, leefbaarheid en toerisme. Een woonvisie moet daarom gebruikt worden voor het toetsen van beleidsuitvoering breder dan alleen bouwen. Daarvoor is het wel nodig dat doelen helder en eenduidig zijn geformuleerd, en dat bijvoorbeeld wat er met de onderscheiden doelgroepen gebeurt, navolgbaar gemonitord wordt.
- **Goede voorbereiding is het halve werk:** bij de start van een nieuwe woonvisie wordt idealiter de vorige woonvisie geëvalueerd, worden knelpunten, vragen en thema's geïnventariseerd; bij voorkeur samen met lokale en regionale stakeholders.
- **De huisvestingsverordening is een belangrijk instrument.** De laatste jaren is die sterk ingezet op alle eilanden, en zijn grenswaarden voor koop en huur stevig verhoogd. Dat vraagt ook van gemeenten om helder het doel van dit instrument in het oog te houden en te monitoren of het instrument effectief is voor het bereiken van het doel.
- **Woningcorporaties spelen een belangrijke rol** bij bouwopgaven aan de onderkant van de woningmarkt. Op de eilanden is dat verschillend georganiseerd. Met name Ameland springt er uit met de unieke situatie van een eigen gemeentelijk woningbedrijf. De andere Friese eilanden werken samen met een woningcorporatie aan de vaste wal; Texel met een woningcorporatie die (ook) op het eiland is gevestigd.
- **Maak als raad vooraf duidelijke afspraken** met het college over vorm, inhoud en frequentie van de monitoring en informatievoorziening rond het woonbeleid.

Actueel: nieuwe wet decentrale rekenkamers

Per 1 januari 2023 is de nieuwe Wet versterking decentrale rekenkamers van kracht. Die wet wijst nog eens op het belang van rekenkamers als een van de bouwstenen voor de versterking van het decentrale bestuur. Bij de rekenkamercommissie De Waddeneilanden waren de meeste zaken al conform de nieuwe wet geregeld, en werd ook al op die manier gewerkt. Wel zijn er enkele (min of meer) technische aanpassingen nodig, die in een nieuwe verordening moeten worden opgenomen.

Ophalen van onderwerpen voor onderzoek 2024:

In coronatijd heeft de rekenkamer een digitaal rondje langs fractievoorzitters gedaan om onderwerpen voor onderzoek op te halen (waar onder meer de quick scan naar het woonbeleid uit voort kwam). Voor het nieuwe jaarplan – voor de periode 2024-2025 – wil de rekenkamercommissie weer graag onderwerpen bij raadsleden ophalen. Dat gebeurt onder meer in overleg met de begeleidingscommissie (waar ook raadsleden in zitten) en op de WaddenTweedaagse in november. Ook per eiland is er een mogelijkheid om van de rekenkamercommissie gebruik te maken, wanneer de raad een onderwerp heeft dat meer inzicht behoeft, of waar de raad vragen heeft over doelmatigheid of doeltreffendheid die specifiek zijn voor het eiland.

Activiteiten

In de afgelopen periode zijn de activiteiten van de rekenkamercommissie weer volledig opgepakt, onder meer doordat de bezetting weer compleet is met de komst van Jouke van Dijk. Bij het onderzoek (en met name de interviews) en bij overleggen is vaker online gewerkt. De rekenkamercommissie heeft in 2023 tot nu toe drie keer vergaderd.

In maart is deelgenomen aan het congres van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Ook is de algemene ledenvergadering bijgewoond (de NVRK is een vereniging waar de rekenkamercommissie van De Waddeneilanden lid van is).

Ook zijn bijeenkomsten van het platform Friese rekenkamercommissie, de Kring Noord van rekenkamers en van rekenkamers 'Boven het IJ' bijgewoond. Die contacten leveren inzicht in 'wat er speelt' en leiden soms tot gezamenlijk onderzoek.

Onderzoek

Afgerond:

- Het onderzoek naar handhaving en toezicht is eind 2022 afgerond. Begin 2023 is nog een laatste presentatie voor

de gemeenteraad van Ameland gehouden en zijn op Terschelling vragen beantwoord.

- De NVRK doet elk jaar een landelijk onderzoek waaraan rekenkamercommissies kunnen meedoen. In 2022 ging het over hoe raden worden ondersteund bij hun alsmat complexere werk. Omdat dit voor de kleine gemeenteraden van de Waddeneilanden met een klein budget zeer relevant is, heeft de rekenkamercommissie aan dit landelijke 'DoeMee'-onderzoek deelgenomen. Begin mei 2023 zijn de resultaten gepresenteerd via een brief (met factsheet) aan de raden.

Lopend:

- Alle vijf eilandgemeenten zijn bezig met het vernieuwen van hun woonvisie. Dat is ook verplicht volgens de recente aanpassing van de Woningwet. De rekenkamercommissie heeft gekozen voor een quick scan onderzoek naar het woonbeleid. Het onderzoek is daarmee geen standaard (evaluatie-) onderzoek waarin het gevoerde beleid wordt doorgelicht. Inmiddels is van vier eilanden het rapport afgerond en naar de raden gestuurd (en deels ook al in de raden besproken); Terschelling volgt binnenkort.

Planning

- Lopend onderzoek: afronden woonbeleid
- Bezoek Waddentweedaagse
- Jaarverslag + Jaarplan 2024-2025
- Aanpassen verordening o.b.v. de nieuwe Wet decentrale rekenkamers

Zichtbaarheid

De Rekenkamercommissie is gewend de resultaten van haar onderzoeken te presenteren in een bezoek aan de raden die het betreft.

In de begeleidingscommissie is afgesproken dat de rekenkamercommissie ook aanwezig zal zijn op de WaddenTweedaagse aan de hand van een specifiek onderwerp dat in een workshop behandeld wordt.

Begeleidingscommissie

De rekenkamercommissie heeft (conform de verordening) een begeleidingscommissie bestaande uit de griffiers, aangevuld met raadsleden van elk eiland.

De begeleidingscommissie komt ca. 3x per jaar bij elkaar en overlegt dan met de leden van de rekenkamercommissie over zaken die de rekenkamercommissie aangaan.

Website

Op de website zijn alle plannen, verslagen, nieuwsbrieven, en rapporten te vinden. De website wordt aangeboden via de website van de gemeente Texel; een link staat op de websites van alle gemeenten.

Zie: <https://www.texel.nl/rekenkamercommissie-de-waddeneilanden/>